

Klipplet – Ett novellprojekt

Klipplet – Ett novellprojekt - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Del av 1 i Klipplet – Ett novellprojekt

Syfte – Skriva en längre berättelse

Arbetet med ett romanprojekt som detta rör nästan allt som ryms i kursplanen för svenska. Diskussioner, bearbetning, jämförelser och analyser ska vara centrala moment utöver själva skrivandet. Förutom att skriva så ingår det också i arbetet att ta del av de andra elevernas texter och inspireras av annan litteratur, samt diskutera och tänka kring språkets funktion i olika sammanhang.

Planeringen Klipplet i korthet

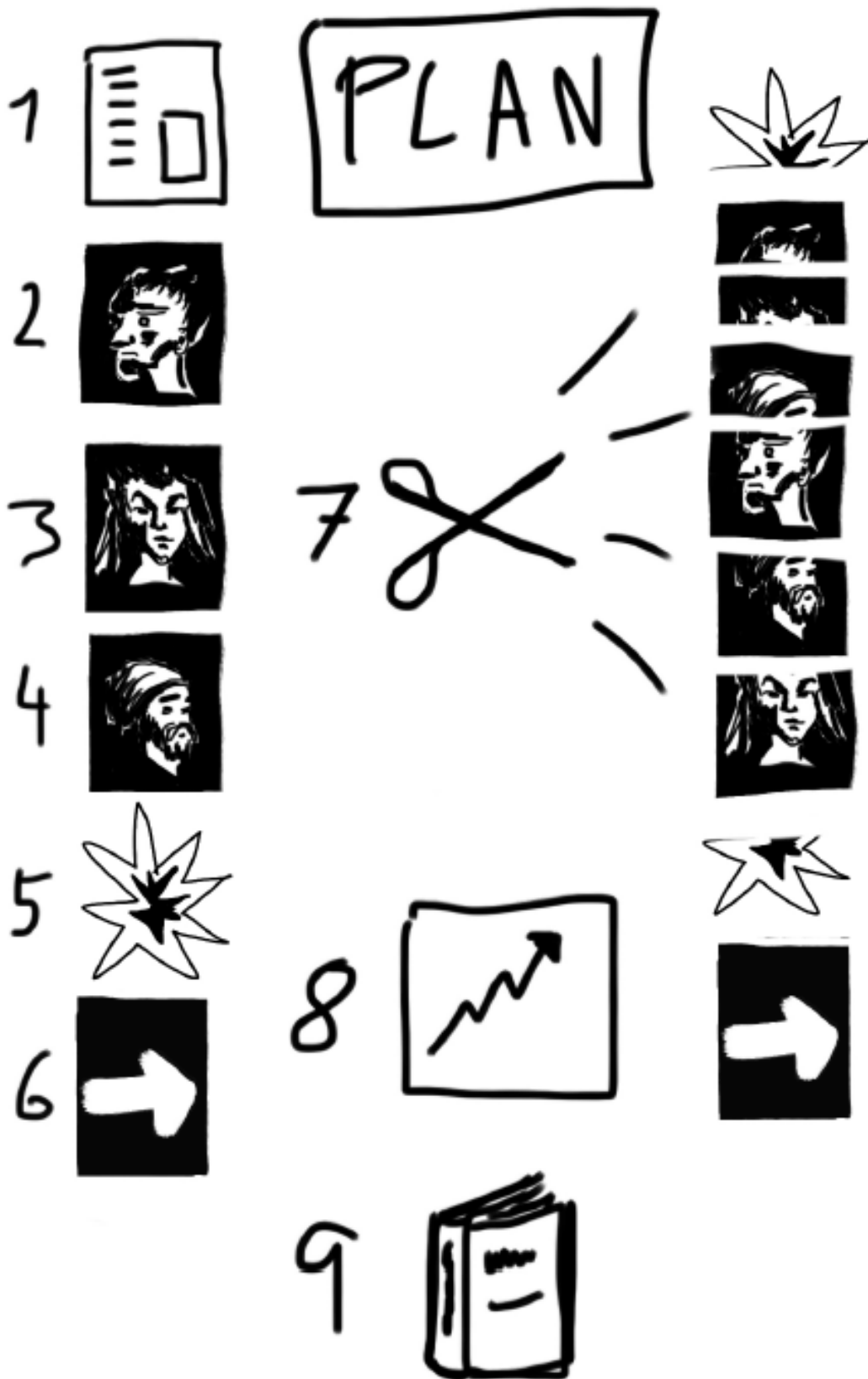
Klipplet är ett läromedel för att utveckla skrivandet och berättandet för elever i årskurs 4-9. Tanken är att eleverna med materialet ska utmanas att skriva en längre ickekronologisk novell med växlande personer i fokus. Detta kan vara svårt och därför har de här en tydlig struktur där de börjar att skriva linjärt för att sedan klippa och ändra i texten. Materialets namn *Klipplet* syftar dels på att de klipper och flyttar textblock, dels på att filmer ofta är uppbyggda på detta sätt. Första kapitlet återges nedan, resterande finns i bifogad PDF-fil.

Förslag på lektionsupplägg

- Tid: ca 10x60-90 minuter beroende på effektivitet och mognad hos eleverna.
- Ämne: Svenska.
- Arbetet bör för bästa resultat skrivas på dator eller annan digital utrustning med ordbehandlare. Detta för att eleverna ska ges möjlighet att hoppa fram och tillbaka i texten, ändra och förbättra.
- Inled genom att läsa igenom förutsättningarna noggrant och ge många exempel, antingen påhittade, från annan litteratur eller från elevernas pågående verk.
- Se till att eleverna håller sig till förutsättningarna, men har de konstruktiva förslag hur de individuellt vill förändra villkoren så var lyhörd. Strukturen har inget egenvärde utan finns ju för att sätta igång kreativitet och utveckling.
- Läs så ofta du har tid över upp elevernas texter (så långt de är skrivna) med din bästa berättarröst. Mina elever brukar efter att jag läst någons text få ge författaren "tvåstjärnor och en önskan", alltså två saker i texten som var bra och något som de vill veta mer om eller något som behöver förbättras.
- Var beredd på att det kan behövas tid för ett "uppsamlingsheat" i slutet.

Introduktion och omslag

Presentera projektet för eleverna, att de ska skriva en novell i flera steg. Använd arbetsplanen (se bilden) som hjälp för att förklara hur arbetet kommer att gå till. Diskutera skillnader på olika texttyper, speciellt vad som kännetecknar en novell. Hitta tillsammans exempel på böcker och filmer där man kastas direkt in i handlingen och får veta mer om personerna med tiden. Försök också komma på böcker och filmer där man växlande får följa olika personer som senare in i handlingen möts. För många elever kan det vara nytt att skriva om flera huvudpersoner i samma berättelse. Förklara att deras noveller ska handla om i vår värld verklighetstroga personer, alltså ingen fantasy, saga eller science fiction. Det ska heller inte vara en komisk berättelse, utan mer i riktning mot en thriller.

Förklara att deras tre personer, som inte känner varandra, ska föras samman i en oväntad kaotisk situation. Hjälpt varandra att komma på vad det kan vara för situation, en trafikolycka, luftballongskrasch, en trasig hiss, ett

skenande tåg, en urartad demonstration eller konsert etc. Titta på några filmklipp eller läs några stycken ur böcker som visar handling som förs framåt av olika personer parallellt (t.ex. Snabba Cash, Eva och Adam) och några film- eller textsnittar med kaotiska situationer (t.ex. filmen Speed). Gå igenom hur deras arbete kommer att bedömas och vilka förmågor i svenskämnet som det är tänkt att eleverna ska öva på under arbetet.

Uppdrag 1: Tre personbeskrivningar

Detta uppdrag kan göras med "stencil" och penna eller i ett av läraren förberett digitalt formulär. Alternativt att författaren (eleven) skriver både frågor och svar i ett textdokument. Oavsett hur ni gör så se till att ni under hela arbetet har personbeskrivningarna till hands (t.ex. kan ni fota av eventuella lösa papper och spara digitalt). Detta är bara planering, inte en del av novellen. Notera att frågorna skiljer sig lite för de tre personerna.

Person 3

Namn _____ Ålder (behöver inte vara en siffra) _____

Utseende (kroppsbyggnad, hår, kläder etc.) _____

Ett typiskt karaktärsdrag (t.ex. blyg, arrogant, kaxig, artig, stressad etc.) _____

Sysselsättning (jobbar med, studerar, arbetslös etc.) _____

Något personen ofta gör för att få sin vilja igenom _____

Ett psykiskt eller fysiskt funktionshinder som personen lider av

Platsen personen startar på när historien börjar

Platsen för den oväntade kaotiska situationen
(samma för alla tre personer)

Anledning till att personen hamnar där

Klistra gärna in en bild på en person som passar bra in, som inspiration när du skriver.

Person 2

Namn _____ Ålder (behöver inte vara en siffra) _____

Utseende (kroppsbyggnad, hår, kläder etc.) _____

Ett typiskt karaktärsdrag (t.ex. blyg, arrogant, kaxig, artig, stressad etc.) _____

Sysselsättning (jobbar med, studerar, arbetslös etc.) _____

Något personen försöker skydda eller rädda _____

Något personen är riktigt bra på

Platsen personen startar på när historien börjar

Platsen för den oväntade kaotiska situationen

(samma för alla tre personer)

Anledning till att personen hamnar där

Klistra gärna in en bild på en person som passar bra in, som inspiration när du skriver.

Person 1

Namn _____ Ålder (behöver inte vara en siffra) _____

Utseende (kroppsbyggnad, hår, kläder etc.) _____

Ett typiskt karaktärsdrag (t.ex. blyg, arrogant, kaxig, artig, stressad etc.) _____

Sysselsättning (jobbar med, studerar, arbetslös etc.) _____

Vad personen helst av allt vill _____

Något personen skäms över

Platsen personen startar på när historien börjar

Platsen för den oväntade kaotiska situationen

(samma för alla tre personer)

Anledning till att personen hamnar där

Klistra gärna in en bild på en person som passar bra in, som inspiration när du skriver.

Kapitel 2-9

Uppdrag 2, 3 och 4: Personernas resa innan de möts

Uppdrag 5: En kaotisk situation

Uppdrag 6: Det som händer sedan

Uppdrag 7: Klipp

Uppdrag 8: Förbättra

Lgr 11 Kunskapskrav (åk 6)

Eleven kan skriva olika slags texter med **tydligt** innehåll och **väl** fungerande struktur samt **god** språklig variation. I texterna använder eleven grundläggande regler för stavning, skiljetecken och språkriktighet med **god** säkerhet. De berättande texter eleven skriver innehåller **välutvecklade** gestaltande beskrivningar och **välutvecklade** handlingar.

Genom att kombinera text med olika estetiska uttryck så att de samspelar på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt kan eleven förstärka och levandegöra sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **välutvecklade** omdömen om texters innehåll och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet **på ett väl** fungerande sätt.